

DİJİTAL FİNANS EKOSİSTEMİNDEKİ FİNTEK FONLARININ GETİRİ ANALİZİ

Faruk DAYI¹ Erhan GÜRLEYEN^{2*}

Araştırma Makalesi

Süreç

Geliş Tarihi: 04.04.2026

Kabul Tarihi: 17.06.2026

Yayın Tarihi: 30.06.2026

Benzerlik

Bu makale, en az iki hakem tarafından değerlendirilmiş ve intihal tespit yazılımları ([İntihal.net](#) ve [Turnitin](#)) aracılığıyla benzerlik taramasından geçirilmiştir.

Değerlendirme

Ön İnceleme: Editörler.

İçerik İncelemesi: Çift kör hakemlik / İki dış hakem.

Telif Hakkı & Lisans

Dergimizde yayımlanan çalışmaların telif hakları yazarlarda olup, CC-BY lisansı ile açık erişim olarak yayımlanmaktadır.

Etik Beyan

Bu çalışma, etik kurul izni gerektirmeyen bir araştırma niteliğinde olup, kullanılan veriler literatür taraması ve yayımlanmış kaynaklardan elde edilmiştir. Çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyulmuş, yararlanılan tüm kaynaklar kaynakçada eksiksiz şekilde gösterilmiştir. [Erhan GÜRLEYEN](#)

Yapay Zekâ Kullanımı

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde yapay zekâ tabanlı herhangi bir araç veya uygulama kullanılmamıştır. Çalışmanın tüm içeriği, yazar(lar) tarafından bilimsel araştırma yöntemleri ve akademik etik ilkelerine uygun şekilde hazırlanmıştır. [Erhan GÜRLEYEN](#)

Etik Bildirim

ufebud@karabuk.edu.tr

Çıkar Çatışması

Yazar(lar)ın beyan edecek herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Finansman

Yazar(lar), bu araştırmanın desteklenmesi amacıyla herhangi bir dış finansman almadıklarını beyan etmektedir.

Yayın

Yayımlayan Mehmet İSLAMOĞLU, 2020'den beri-Karabük Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Karabük, 78050 Türkiye

Atıf

DAYI, F., & GÜRLEYEN, E. (2026). Dijital Finans Ekosistemindeki Fintek Fonlarının Getiri Analizi. *Uluslararası Finansal Ekonomi ve Bankacılık Uygulamaları Dergisi*, 7(1), 74-92.

<https://doi.org/10.57085/ufebud.1924088>

Öz

Bu çalışmada, Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformu'nda işlem gören finansal teknolojiler ve blok zinciri temalı yatırım fonlarının risk-getiri profilleri incelenmiştir. Araştırma kapsamında, 9 tematik fonun yıl sonu fiyat hareketleri, fon içtüzüklerinde belirtilen risk değerleri dikkate alınarak 2021-2024 dönemi verileriyle karşılaştırmalı analiz yapılmıştır. Analiz sonuçları, en yüksek risk kategorisindeki fonların aşırı uç noktalarda getiri sağladığını ve yatırılan sermayeyi kısa sürede geri döndürme potansiyeline sahip yüksek dalgalanma sergilediğini göstermiştir. Buna karşılık, orta-yüksek risk seviyesinde konumlanan fonların daha istikrarlı ve sürdürülebilir bir kümülatif getiri performansı sunduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular, teknoloji odaklı tematik fonlarda risk arttıkça getirinin de artacağına dair geleneksel doğrusal beklentinin her zaman geçerli olmadığını göstermiştir. Değerlendirmeler sonucunda, yüksek büyüme potansiyeline sahip yenilikçi varlıkların pasif bir birikim aracı olarak değil, aktif ve dinamik bir risk yönetimi stratejisiyle portföylere dahil edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Tematik Yatırım Fonları, Fintek, Blok Zincir Temalı Fonlar, Risk Yönetimi

¹ Prof. Dr., Kastamonu Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Kastamonu, Türkiye.

Prof. Dr., Kastamonu University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Business Administration, Kastamonu, Türkiye. <https://orcid.org/0000-0003-0903-1500>, fdayi@kastamonu.edu.tr

² Doktora Öğrencisi, Kastamonu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Kastamonu, Türkiye.

PhD Student, Kastamonu University, Institute of Graduate Education, Department of Business Administration, Kastamonu, Türkiye. <https://orcid.org/0009-0009-9256-5749>, gurleyenerhan@gmail.com

* Sorumlu yazar | Corresponding author

RETURN ANALYSIS OF FINTECH FUNDS IN THE DIGITAL FINANCE ECOSYSTEM

Research Article

History

Received: 04.04.2026

Accepted: 17.06.2026

Date Published: 30.06.2026

Plagiarism Checks

This article has been reviewed by at least two referees and has undergone a similarity check using plagiarism detection software ([Intihal.net Turnitin](#))

Peer-Review

Preliminary Review: Editors.

Content Review: Double-blind peer review / Two external reviewers.

Copyright & License

The copyright of the studies published in our journal belongs to the authors, and the articles are published as open access under the CC-BY license.

Ethical Statement

This study does not require ethics committee approval, as it is based on a literature review of published sources. The data used were obtained from existing literature and previously published materials. The study was conducted in accordance with scientific research and publication ethics, and all sources used are fully cited in the references. [Erhan GÜRLEYEN](#)

Use of Artificial Intelligence

No AI-based tools or applications were used in the preparation of this study. The entire content of the study was produced by the author(s) in accordance with scientific research methods and academic ethical principles. [Erhan GÜRLEYEN](#)

Complaints

ufebud@karabuk.edu.tr

Conflicts of Interest

The author(s) has no conflict of interest to declare.

Grant Support

The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.

Publisher

Published by Mehmet İSLAMOĞLU Since 2020- Karabuk University, Faculty of Business, Karabuk, 78050 Türkiye

Cite as

DAYI, F., & GÜRLEYEN, E. (2026). Return Analysis of Fintech Funds in The Digital Finance Ecosystem. *International Journal of Financial Economics and Banking Practices*, 7 (1), 74-92.

<https://doi.org/10.57085/ufebud.1924088>

Abstract

This study examines the risk-return profiles of investment funds focused on financial technologies and blockchain technology traded on the Turkish Electronic Funds Trading Platform. The research involved a comparative analysis of the year-end price movements of nine thematic funds, using data from 2021-2024 and considering the risk values specified in their bylaws. The analysis revealed that funds in the highest risk category provided extreme returns and exhibited high volatility with a high potential for short-term capital recoupment. In contrast, funds positioned at the medium-to-high risk level were found to offer a more stable and sustainable cumulative return performance. These findings demonstrate that the traditional linear expectation of increasing returns as risk increases is not always valid for technology-focused thematic funds. The study concludes that innovative assets with high growth potential should be included in portfolios not as passive accumulation tools, but through an active and dynamic risk management strategy.

Keywords

Thematic Investment Funds, Fintech, Blockchain-Themed Funds, Risk Management

GİRİŞ

Finansal piyasalar, teknolojik inovasyonun itici gücüyle sürekli değişim ve gelişim içindedir. Bu süreçte, yeni teknolojilerin ivme kazandırması ve akıllı telefon ile internet kullanımının hızla yaygınlaşması sayesinde Toplum 5.0 ve Endüstri 4.0 dönüşümüyle birlikte finansal hizmetler teknolojiyle bütünleşmiş; böylece Finansal Teknolojiler (Fintek), geleneksel bankacılığa kıyasla çok daha hızlı, esnek ve kapsayıcı hizmetler sunmaya başlamıştır (Kömürcüoğlu ve Akyazı, 2020, s. 35). Küresel finansal sistemde, 2008 Küresel Finansal Krizi'nin ardından başlayan üçüncü Fintek dalgası ile birlikte, yetkili otoritelerin bankalara uyguladığı düzenlemelerin artması, bankaların dijitalleşmeye hızla adapte olamaması ve değişen tüketici davranışları neticesinde finansal hizmetlerin daha iyi, hızlı ve düşük maliyet ile sunulması, Fintek firmalarının gelişmesine katkı sağlamıştır (Genç, 2021, s. 8).

Finansal ekosistemde yaşanan yapısal dönüşüme paralel olarak, küresel ve yerel sermaye piyasalarında geleneksel varlık sınıflarından ayrıran, teknoloji ve inovasyon odaklı tematik yatırım fonları öne çıkmaktadır. Türkiye sermaye piyasalarında işlem gören kolektif yatırım araçları temel bir çerçevede değerlendirildiğinde; borsa yatırım fonları, emeklilik yatırım fonları ve bunların haricinde kalan diğer tüm yatırım fonları şeklinde ana gruplara ayrılarak ele alınmaktadır (Temizel ve Bayçelebi, 2016, s. 23). Belirtilen bu ana gruplar içerisindeki fonlar ise; portföy stratejilerine ve üstlendikleri risk profillerine bağlı olarak hisse senedi, borçlanma araçları, kıymetli madenler, para piyasası, karma ve değişken fonlar gibi çeşitli alt türlere ayrılarak sınıflandırılmaktadır. Son dönemde dijitalleşme eğilimlerine bağlı olarak Fintek, blok zinciri ve sürdürülebilirlik gibi belirli sektörlere veya temalara odaklanan “tematik yatırım fonları” ise, geleneksel fon türlerinden ayrılarak yatırımcılar için yenilikçi bir alternatif olarak ön plana çıkmaktadır.

Küresel ölçekte yaşanan hızlı dijitalleşme ve Fintek sektörünün sunduğu yenilikçi çözümler, ulusal finansal sistemlerin yapısal dönüşüm ihtiyacını da doğrudan tetiklemektedir. Türkiye'nin mevcut finansal sisteminin geleneksel olarak kredi piyasası ağırlıklı bir yapıda olması ve sermaye piyasası derinliğinin arzulanan seviyenin altında kalması sonucunda finansal aracılık riskinin tek bir kanalda yoğunlaşması nedeniyle, bu kırılganlıkları yönetmek amacıyla sermaye piyasası desteklenmeli ve derinleştirilerek fon ihtiyacı olan birimler için alternatif yatırım ve finansman kanalları oluşturulmalıdır (Kalkınma Bakanlığı, 2018, s. 22). Bu alternatif finansman kanallarının güçlendirilmesi hedefi doğrultusunda, sermaye piyasalarındaki yatırım fonlarına yönelim önemli bir araç haline gelmiştir. Nitekim Türkiye’de tematik yatırım fonlarına yönelik yatırımcıların ilgisi neticesinde 2020 yılından sonra hızlı bir ivmeyle yükseliş göstermiştir. Portföy Yönetim Şirketleri (PYS) bu yoğun talebe karşılık ortalama fiyatın üzerinde yeni tematik fon arzı gerçekleştirmiştir (Öncü, 2024, s. 47).

Yatırımcıların yüksek teknoloji ve Fintek temalı fonlara olan bu yoğun ilgisi, aynı zamanda fonların risk ve getiri profillerinin düzenleyici otoriteler tarafından daha sistematik bir şekilde ölçülmesini ve şeffaf bir şekilde sunulmasını zorunlu kılmıştır. Bu çerçevede, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)'nın yayımladığı “Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber” içerisinde, fonların yatırımcılara sunduğu risk değerinin hesaplanma metodolojisi net bir şekilde yer almaktadır (Sermaye Piyasası Kurulu, 2022, s. 36). Tematik yatırım fonları gerek küresel gerekse yerel piyasalarda hızla büyümelerine rağmen, fonların stratejileri, uzun vadede beklenen getirileri, risk yapısı ve portföy yönetimi gibi birçok unsurun kritik bir role sahip olması nedeniyle geleneksel risk-getiri ilişkisi bağlamında karmaşık bir profil sunmaktadır (Öncü, 2024, s. 1). Türkiye’de sermaye piyasası otoritelerince belirlenen yedi kademeli risk değeri fonların genel oynaklığını yansıtsa da Fintek gibi yüksek volatiliteye

sahip sektörlerde ve özellikle Girişim Sermayesi Yatırım Fonları (GSYF) söz konusu olduğunda, risk skorunun beklenen getiriyi ne ölçüde tutarlı bir şekilde açıkladığı belirsizliğini korumaktadır. Bu belirsizlik nedeniyle GSYF'ler genel olarak en yüksek risk puanına eşdeğer olan 7 risk puanı üzerinden değerlendirilmektedir.

Türkiye'deki tematik fonların portföy yoğunlaşması ile performans ilişkisini inceleyen çalışmaların kısıtlı olması, bu alanda daha derinlemesine nicel araştırmalar yapılması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu çalışma, Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformu (TEFAS) üzerinden işlem gören Fintek temalı 9 fonun 2021-2024 dönemi performansı karşılaştırılarak, risk değerleri ile kümülatif getiri arasındaki ilişkiyi ampirik olarak değerlendirmeyi hedeflemektedir. Elde edilecek bulgularla, Fintek fonlarının TEFAS risk skalasındaki konumlarına göre sergiledikleri getiri performansları değerlendirilerek mevcut literatürdeki boşluğa katkı sağlanması ve yatırımcıların bu yenilikçi varlık sınıfına yönelik daha bilinçli stratejik kararlar almasına zemin oluşturulması amaçlanmaktadır.

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, araştırmanın teorik altyapısını oluşturan finansal teknolojiler ekosistemi ve tematik yatırım fonlarının yapısal dinamikleri incelenmektedir. Finansal hizmetlerin teknolojik inovasyonla entegrasyon süreci, bu entegrasyonun portföy yönetim stratejilerine etkileri ve tematik fonların yeni bir varlık sınıfı olarak piyasadaki konumu ampirik çalışmalar çerçevesinde değerlendirilmektedir.

1.1. Fintek Ekosistemi ve Tematik Yatırım Fonları

Finansal hizmetlerin sunumunda teknolojik inovasyonu merkeze alan Finansal Teknolojiler (Fintek), piyasa yapılarını kökten dönüştürmektedir. Fintek süreci; telgraf sisteminin kullanımıyla başlayan Fintek 1.0 (1866-1967), ATM ve dijital bankacılığın yükseldiği Fintek 2.0 (1967-2008) ve finansal girişimlerin yoğunlaştığı Fintek 3.0 dönemleri olarak sınıflandırılmaktadır (Kömürcüoğlu ve Akyazı, 2020, s. 38). Dağıtık defter teknolojisi (Blockchain), bu evrimsel dönüşümün güncel teknolojik altyapısını oluşturmaktadır (Demirdöğen, 2019, s. 311).

Finansal teknolojilerin bu gelişimi, küresel piyasalarda yeni iş modellerini ve yatırım stratejilerini tetiklemektedir. Fintek ekosisteminin büyümesi; teknolojik altyapı, sermaye yapısı ve inovasyon kararları arasındaki dinamik etkileşimle şekillenmektedir (Lee ve Shin, 2018, s. 37). Ekonomik gelişmişlik düzeyi, kurumsal kalite ve teknolojik adaptasyon gibi faktörler, ülkelerin Fintek pazarındaki büyüme hızını belirleyen temel unsurlardır (Cevik, 2025, s. 1146). Blok zinciri uygulamaları ise tematik fonlarda işlem verimliliğini ve şeffaflığı artırarak çok disiplinli bir varlık sınıfı oluşturmaktadır (Ciriello, 2021, s. 2).

Küresel ölçekte yaşanan bu değişim, Türkiye'nin dinamik finansal yapısında da karşılık bulmaktadır. Türkiye'nin genç nüfusu ve mobil teknolojilere olan adaptasyonu, Fintek girişimleri için önemli demografik avantajlar sunmaktadır (Genç, 2021, s. 24). Ancak yerli yatırımcıların pay senetlerini elde tutma sürelerinin oldukça kısıtlı olması, piyasanın uzun vadeli derinleşmesini ve fon çeşitliliğini etkilemektedir (Kalkınma Bakanlığı, 2018, s. 97). Bu kısıtlılık, teknoloji odaklı girişimlerin finansmana erişimini daha kritik bir boyuta taşımaktadır.

Girişimlerin finansman ihtiyacı ile yatırımcı getirileri arasındaki ilişki, kurumsal sermaye akışlarıyla güçlenmektedir. Fintek girişimlerine yönelik yapılan kurumsal yatırımlar, startup'ların inovasyon kalitesini artırırken yatırımcı firmaların piyasa değerine pozitif katkı sağlamaktadır (Chemmanur vd., 2023, s. 3). Sektördeki hayatta kalma başarısı; kurucu

ekiplerin teknolojik uzmanlığına ve girişimlerin geleneksel bankalarla kurduğu tamamlayıcı ilişkilere dayanmaktadır (Haddad ve Hornuf, 2024, s. 4). Ayrıca, finansal okuryazarlık seviyesi yüksek olan pazarlarda Fintek büyümesi niceliksel olarak daha sürdürülebilir bir seyir izlemektedir (AlSuwaidi ve Mertzanis, 2025, s. 2).

Sermaye akışlarıyla çeşitlenen ekosistem, profesyonel portföy yönetimi sunan tematik fonların gelişimine zemin hazırlamaktadır. Fintek yatırım fonları, sigortacılık ve varlık yönetimi gibi alanlarda dijital çözümler üreten şirketlere odaklanarak alternatif getiri imkânları sunmaktadır (Stakic ve Stefanovic, 2023, s. 964). Blok zinciri temalı fonlar ise kripto varlıklara doğrudan yatırım yapmak yerine bu teknolojiyi uygulayan şirketlerin hisselerine yönelerek riski dağıtmaktadır (Benek ve Dayı, 2025, s. 287). Bu tür fonlar, likit yapıları ve uzman yönetimleri sayesinde bireysel yatırımcılar için güvenli bir yatırım kanalı oluşturmaktadır (Gökgöz ve Günel, 2012, s. 4).

Dijitalleşme süreci, sonuç olarak piyasa katılımcılarının davranışsal dinamiklerini ve platform tercihlerini dönüştürmektedir. Düşük işlem maliyeti ve yüksek erişilebilirlik gibi faktörler, yatırımcıların geleneksel aracı kurumlardan dijital Fintek platformlarına yönelmesine neden olmaktadır (Jani, 2024, s. 2415; Bhambhani vd., 2025, s. 2). Bu dijital yükseliş, geleneksel bankacılık sektörü üzerinde yoğun bir rekabetçi baskı oluşturmaktadır (Chen vd., 2022, s. 3). Özellikle dijital kredilendirme alanındaki yeni fonlama duyuruları, geleneksel kurumların piyasa değerlemeleri üzerinde belirgin etkiler yaratmaktadır (Del Sarto vd., 2025, s. 2).

1.2. TEFAS Platformu ve Risk-Getiri Dinamikleri

Sektörel büyümenin sağlıklı bir zeminde ilerlemesi için şeffaf bir işlem platformuna ihtiyaç vardır. TEFAS, 9 Ocak 2015 tarihinde faaliyete geçerek yatırım fonu ekosisteminde yeni bir dönem başlatmış, yatırımcıların tüm fonlara tek bir platform üzerinden erişimini sağlayarak rekabet düzeyini bir üst seviyeye taşımıştır (Temizel ve Bayçelebi, 2016, s. 12, 21). Platformun faaliyete geçmesiyle artan rekabet, geleneksel ölçütlere ek olarak belirli risk ve maliyet düzeylerinde yatırımcı sayısı, fon aktif değeri ve pazar payı gibi çıktılara dayalı göreceli etkinlik değerlemelerinin yapılmasını gerekli kılmıştır (Temizel ve Bayçelebi, 2016, s. 11, 67, 68). Bu platform bünyesinde işlem gören fonlar, SPK esaslarına göre menkul kıymet içeriklerine uygun olarak farklı türlere sınıflandırılmaktadır (Öncü, 2024, s. 7). Özellikle blok zincir teknolojisi yatırım fonlarının TEFAS bünyesinde devlet otoritesi altında işlem görmesi, yatırımcılara yasal ve düzenleyici çerçevede güvenli bir ortam sunmaktadır (Benek ve Dayı, 2025, s. 292).

Platformdaki yatırım fonlarının performans değerlemesinde Sharpe Oranı, Treynor İndeksi ve Jensen Alfası geleneksel ölçütler olarak kullanılsa da bu yöntemler çoklu nicel faktörleri göz ardı ettikleri için eleştirilmektedir (Temizel ve Bayçelebi, 2016, s. 13). Bu sınırlılıkları gidermek amacıyla, yönetim gider oranı ve kısmi standart sapma değerlerini girdi değişkeni olarak kullanan Veri Zarflama Analizi (VZA) yöntemi, fon maliyetlerini entegre ederek piyasaya göre daha sağlıklı sonuçlar elde edilmesini sağlamaktadır (Temizel ve Bayçelebi, 2016, s. 15, 22). Geleneksel modellerin kısıtlılıklarına alternatif olarak, özellikle inovasyon odaklı teknoloji fonlarının maruz kaldığı sert düşüş risklerinin ve uç değer kayıplarının ölçülmesine dayanan dinamik yaklaşımlar da fon analizlerinde giderek daha fazla yer bulmaktadır (Malhotra, 2025, s. 1).

Risk kategorizasyonu açısından TEFAS'ta işlem gören yatırım fonları, varlıkların oynaklık (volatilité) düzeyine göre 1 (en düşük) ile 7 (en yüksek) arasında derecelendirilmektedir (Sermaye Piyasası Kurulu, 2022, s. 58-59). Fintek temalı fonlar, yüksek

volatilité sergiledikleri için genellikle bu skalanın 5-7 bandında yer alan agresif büyüme fonları kategorisinde Tablo 1’de sınıflandırılmaktadır (Sermaye Piyasası Kurulu, 2022, s. 7).

Tablo 1: TEFAS Fonları Risk Değerleri Tablosu

Risk Değeri	Risk Seviyesi	Oynaklık (Volatilité)	Potansiyel Getiri	Tipik Fon Örnekleri
1	En Düşük Risk	Çok Düşük	Düşük	Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonları, Para Piyasası Fonları
2	Düşük Risk	Düşük	Düşük-Orta	Borçlanma Araçları Fonları (Devlet/Özel Sektör), Bazı Kısa Vadeli Kira Sertifikası Fonları
3	Düşük-Orta Risk	Orta-Düşük	Orta	Çeşitli Borçlanma Araçları ve Karma Fonların bir kısmı, Temkinli Büyüme Fonları
4	Orta Risk	Orta	Orta	Dengeli Karma Fonlar, Bazı Değişken ve Fon Sepeti Fonları
5	Orta-Yüksek Risk	Orta-Yüksek	Orta-Yüksek	Bazı Hisse Senedi Yoğunluğu Düşük Fonlar, Kıymetli Madenler Fonları
6	Yüksek Risk	Yüksek	Yüksek	Çoğunlukla Hisse Senedi Yoğun Fonlar, Yabancı Menkul Kıymet Fonları, Sektör Fonları
7	En Yüksek Risk	Çok Yüksek	En Yüksek	Agresif Hisse Senedi Yoğun Fonlar, Yüksek Volatiliteli Tematik/Sektörel Fonlar

Blok zincir temalı yeni fonların TEFAS bünyesindeki getirileri, geleneksel risk-getiri teorilerinin ötesine geçilerek karşılaştırmalı analiz yöntemiyle değerlendirilmektedir (Benek ve Dayı, 2025, s. 278). Karşılaştırmalı tablolar analizi, finansal tablolardaki kalemlerin mevcut dönem ile önceki dönemlerle karşılaştırılarak mutlak ve yüzdesel değişimlerin belirlenmesini sağlayan dinamik bir yöntemdir. Bu yaklaşım ile fonların getirilerinin mutlak ve yüzdesel değişimlerinin yıl bazlı olarak karşılaştırılarak incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, söz konusu yöntem ile fonların farklı dönemlere ait fiyat/getiri verilerinin incelenmesi, fonların zaman içindeki ham getiri etkinliğinin kıyaslanması açısından kritik önem taşımaktadır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Bu çalışmada, geleneksel yatırım araçlarına yenilikçi bir alternatif sunan Fintek ve blok zinciri temalı fonların TEFAS özelindeki risk ve getiri profillerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda tematik fonların performansı, dijital varlıkların portföy çeşitlendirmesi üzerindeki etkileri ve Fintek ekosisteminin yapısal (yasal, teknolojik, davranışsal) dinamiklerini ele alan güncel ampirik çalışmalar bu kısımda verilmektedir.

Literatür kapsamında, fon performansının çok boyutlu değerlendirilmesine yönelik temel çalışmalardan biri olan Temizel ve Bayçelebi (2016), emeklilik ve borsa yatırım fonları dışındaki 213 yatırım fonunun 2013-2015 dönemi performansını 15 alt sınıf üzerinden incelemiştir. Ölçeğe göre değişken getiri varsayımını temel alan çıktı yönelimli VZA yöntemi kullanılarak yapılan analizlerde, fon aktif değeri ve pazar payı gibi çoklu çıktıların fon etkinliğini açıklamada istatistiksel olarak anlamlı değişkenler olduğu saptanmıştır (Temizel ve Bayçelebi, 2016).

Yeni nesil teknolojiler fonların dayandığı Fintek ekosisteminin güvenli bir yasal zemine oturtulması da literatürün öncelikli konularından biridir. Bu bağlamda Demirdöğen (2019), Fintek ekosisteminin regülatif denetim mekanizmalarını araştırmıştır. Dünyadaki düzenleyici teknolojiler uygulamaları incelendiğinde, ekosistemin güvenli işleyişi için otomasyon tabanlı denetimlerin yasal altyapıya entegre edilmesinin gerekliliği vurgulanmıştır (Demirdöğen, 2019).

Regülatif çerçevenin önemine paralel olarak, bu teknolojilerin yerel piyasalara entegrasyonu ve karşılaşılan yapısal engeller de araştırmalara konu olmuştur. Nitekim Genç ve Küçükçolak (2020) Türkiye pazarında faaliyet gösteren Fintek firmalarının kullandığı teknolojik altyapıları ve uygulama alanlarını incelemiştir. Yürütülen nitel araştırmalar sonucunda, sektörün büyüme potansiyelinin yüksek olduğu; ancak açık bankacılık ve regülatif uyum alanlarındaki mevzuat boşluklarının sektörün gelişimini sınırlandıran unsurlar olduğu tespit edilmiştir (Genç ve Küçükçolak, 2020).

Yerel pazarlardaki büyüme potansiyeli ve regülasyon ihtiyaçlarının yanı sıra, Fintek gelişmelerinin küresel düzeyde fiyat oluşum mekanizmalarına etkileri de literatürde incelenmektedir. Konuyu bu geniş perspektiften ele alan Cullen (2020), borsa yatırım fonları ile Fintek piyasalarındaki gelişmelerin fiyat oluşum mekanizmalarında yarattığı değişimleri incelemiştir. Çalışmada, momentum stratejilerine dayanan algoritmik ve pasif işlemlerin piyasa hacmini genişletmesinin, bilgiye dayalı işlem yapan aktif yatırımcıları piyasa dışına iterek piyasa etkinliğini bozucu bir risk unsuru oluşturabileceği değerlendirilmiştir (Cullen, 2020).

Küresel piyasalardaki bu yapısal değişimlerin ve risk unsurlarının yanı sıra, Türkiye'nin demografik ve finansal altyapısının Fintek ekosistemine sunduğu fırsatlar da dikkat çekmektedir. Bu doğrultuda Genç (2021), yapay zeka ve blok zinciri altyapılarına dayanan Fintek şirketlerinin finansal piyasalara sunduğu yaklaşımları incelemiştir. Yürütülen nitel analizler neticesinde, Türkiye'nin kredi piyasası ağırlıklı finansal yapısı ile mobil teknolojiye entegre demografik özelliklerinin, Fintek ekosisteminin büyümesi bağlamında yapısal fırsatlar barındırdığı belirlenmiştir (Genç, 2021).

Türkiye özelindeki bu yapısal fırsatların tematik yatırım fonlarının performansına yansımaları, araştırmacıların odaklandığı bir diğer önemli alan olmuştur. Ateş vd. (2022) BİST Sürdürülebilirlik Endeksi ile BİST100 endekslerini kıyaslayarak tematik fonların performansını incelemiştir. 2019-2022 yıllarını kapsayan günlük verilerin Finansal Varlıkları Fiyatlama Modeli ile analiz edilmesi sonucunda, sürdürülebilir temalı fonların geleneksel fonlara ve piyasa endekslerine kıyasla daha yüksek bir getiri performansı sergilediği belirlenmiştir (Ateş vd., 2022).

Tematik fonların sergilediği bu başarılı performansın arkasında, kriz ve yüksek dalgalanma dönemlerinde portföy çeşitlendirmesine sundukları katkı yer almaktadır. Benzer şekilde, Sharma vd. (2022) beş farklı teknoloji fonunun MSCI Gelişen Piyasalar Endeksi ile korelasyonunu incelemiştir. Zamanla değişen Vektör Otoregresyon modeli kullanılarak yapılan analizlerde, teknoloji fonlarının gelişen piyasa endeksleriyle düşük korelasyon

sergilediği ve yüksek volatilité dönemlerinde portföy çeşitlendirmesi açısından koruma işlevi gördüğü saptanmıştır (Sharma vd., 2022).

Teknoloji fonlarının kriz dönemlerinde sunduğu portföy çeşitlendirmesi ve koruma işlevine ek olarak, doğrudan kripto para piyasalarına yönelen daha spesifik tematik fonların performans dinamikleri de literatürde dikkat çeken bir diğer konudur. Bu alanda, Bianchi ve Babiak (2022), münhasıran kripto para piyasalarına yatırım yapan spesifik fonların piyasa performanslarını araştırmıştır. Yarı parametrik simülasyonlar sonucunda, kripto odaklı fonların geleneksel risk faktörlerine kıyasla istatistiksel olarak anlamlı pozitif alfa ürettiği ve bu performansın fon yöneticilerinin sistematik becerilerine dayandığı ortaya konmuştur (Bianchi ve Babiak, 2022).

Yeni nesil kripto odaklı fonların sergilediği bu güçlü performans ve alfa üretme kapasitesi, geleneksel finans sektörü ile yükselen Fintek ekosistemi arasındaki rekabet ve risk yayılımı dinamiklerini de beraberinde getirmektedir. Nitekim bu iki yapı arasındaki etkileşimi ele alan Chen vd. (2022) finans sektörü ile finansal teknoloji şirketleri arasındaki getiri ve volatilité dağılımlarını incelemiştir. Ekonometrik varyans ayrıştırması kullanılarak yapılan analizler sonucunda, geleneksel bankaların Fintek kaynaklı rekabet şoklarından korunmak amacıyla teknolojik inovasyon yatırımlarını artırma eğilimine girdikleri saptanmıştır (Chen vd., 2022).

Teknoloji fonlarının sunduğu bu koruma işlevine paralel olarak, doğrudan Fintek odaklı borsa yatırım fonlarının piyasa oynaklığına karşı güçlü duruşu da başka çalışmalarla desteklenmektedir. Stakic ve Stefanovic (2023), küresel piyasalardaki tematik Fintek borsa yatırım fonlarının performansını Standard ve Poor's 500 endeksiyle karşılaştırmalı olarak incelemiştir. Mart 2019 ile Aralık 2021 dönemi aylık verileri Carhart 4-Faktör regresyon modeliyle analiz edildiğinde, incelenen fonların piyasa oynaklığının yüksek olduğu dönemlerde dahi istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif alfa ürettiği kanıtlanmıştır (Stakic ve Stefanovic, 2023).

Küresel piyasalardaki bu yüksek dayanıklılığın ve pozitif getirinin Türkiye piyasalarındaki yansımaları, özellikle blok zinciri temelli yeni nesil fonlar özelinde daha da belirginleşmektedir. Bu bağlamda, Benek ve Dayı (2025) TEFAS'ta işlem gören altı blok zinciri odaklı fonun 2021-2023 periyodundaki getirilerini karşılaştırmalı analiz yöntemiyle incelemiştir. Araştırma sonucunda, blok zinciri temalı fonların finansal piyasalarda yeni enstrümanlar olmasına karşın kısa sürede yaklaşık 80.000 yatırımcıya ulaştığı ve %100'ü aşan getiri oranlarıyla yüksek büyüme potansiyeli sergilediği tespit edilmiştir (Benek ve Dayı, 2025).

Fintek temalı yatırım araçlarının ulaştığı bu yüksek büyüme potansiyeli ve yatırımcı ilgisi, söz konusu ekosistemin geleneksel finans kuruluşlarıyla olan rekabet ve etkileşim dinamiklerini de yeniden şekillendirmektedir. Henriques ve Sadorsky (2025), finansal teknoloji hisse senetlerinin piyasadaki büyük bankalar ve sigorta şirketleriyle olan etkileşim dinamiklerini araştırmıştır. Analiz bulgularına göre; büyük ABD bankalarının piyasaya net şok yayıcı konumunda olduğu, Fintek ve sigorta hisselerinin ise bu şokları net alıcı konumunda karşıladığı ispatlanmıştır (Henriques ve Sadorsky, 2025).

Fintek ekosisteminin geleneksel bankalarla olan bu karşılıklı etkileşimi, yalnızca şok yayılımı açısından değil, piyasa değerlemeleri üzerinde yarattığı doğrudan reaksiyonlar açısından da kendini göstermektedir. Bu kapsamda Del Sarto vd. (2025), 2010-2019 yılları arasında Avrupa pazarındaki Fintek fonlama duyurularının geleneksel bankaların hisse senedi fiyatları üzerindeki reaksiyonlarını incelemiştir. Parametrik testler sonucunda, dijital

kredilendirme alanındaki Fintek yatırımlarının duyurulmasının, geleneksel banka hisseleri üzerinde negatif yönlü bir anormal getiri dalgası yarattığı saptanmıştır (Del Sarto vd., 2025).

Kurumsal etkileşimlerin yanı sıra, Fintek uygulamalarının bireysel yatırımcı davranışları üzerindeki etkileri de incelenmektedir. Bu doğrultuda, Gargano ve Rossi (2025), bireysel yatırımcıların yatırım fonlarına erişimini sağlayan bir Fintek uygulaması üzerinden otomatik yatırım kurallarının tasarruf davranışlarına olan etkisini araştırmıştır. Randomize teşvik tasarımı yöntemiyle elde edilen sonuçlar, yatırım kararlarının otomatikleştirilmesinin kişisel yatırım hacmini ve düzenli birikim oranını olumlu yönde etkilediğini göstermiştir (Gargano ve Rossi, 2025).

Yatırım davranışlarındaki bu değişime paralel olarak, yatırımcıların platform tercihleri de incelenmektedir. Bhambhani vd. (2025), yatırım fonu işlemlerinde geleneksel aracı kurumlar ile dijital Fintek platformları arasındaki bireysel yatırımcı tercihlerini incelemiştir. Anket tabanlı birincil veri analizi sonucunda, web tabanlı arayüzlerin sunduğu düşük işlem maliyetleri ile bilgiye erişim imkânlarının yatırımcıların portföy yönetimlerini dijital platformlara taşımasında belirleyici olduğu tespit edilmiştir (Bhambhani vd., 2025).

Bireysel yatırımcı eğilimlerinin ötesinde, Fintek ekosisteminin sürdürülebilir büyümesi finansal okuryazarlık gibi makroekonomik faktörlere de bağlıdır. AlSuwaidi ve Mertzanis (2025) finansal okuryazarlık seviyesi ile Fintek piyasasının büyüme ivmesi arasındaki makroekonomik korelasyonu incelemiştir. Uluslararası Ödemeler Bankası verileri üzerinden yürütülen regresyon analizlerinde, yüksek finansal okuryazarlık düzeyine sahip pazarlarda Fintek büyümesinin niceliksel olarak daha istikrarlı ve sürdürülebilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır (AlSuwaidi ve Mertzanis, 2025).

Finansal okuryazarlığın yanı sıra, kurumların kendi içlerindeki teknolojik adaptasyon süreçleri de bu ekosistemin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu çerçevede, Bağcı (2025) finansal piyasalardaki dijitalleşme göstergelerinin önemini ve kurumların adaptasyon performansını incelemiştir. Bulut Puanlama Sistemi adı verilen çok kriterli karar verme yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen analizlerde, müşteri iletişimini optimize etmek ve pazar payını korumak için dijital entegrasyonun zorunlu bir yapısal unsur olduğu doğrulanmıştır (Bağcı, 2025).

Literatür genelinde yeni nesil teknoloji ve blok zinciri temalı fonların yatırımcılara portföy çeşitlendirmesi ve yüksek getiri fırsatları sunduğuna dair geniş bir mutabakat bulunsa da (Bianchi ve Babiak, 2022; Stakic ve Stefanovic, 2023), bu yenilikçi araçların taşıdığı yüksek volatilité ve risk dinamiklerini Türkiye piyasaları özelinde merkeze alan nicel çalışmaların sınırlı kaldığı görülmektedir. Bu çalışma, piyasalarda yüksek dalgalanmaların yaşandığı 2021-2024 döneminde, TEFAS bünyesinde işlem gören Fintek ve blok zinciri temalı fonların fiyat hareketlerini karşılaştırmalı analiz yöntemiyle inceleyerek önceki çalışmalardan farklılaşmaktadır. Bu yönüyle araştırma, fonlara atfedilen nominal risk değerleri ile kümülatif getiri arasındaki ilişkiyi ampirik bir perspektifle ölçerek, “yüksek risk, yüksek getiri getirir” şeklindeki geleneksel beklentiyi sorgulamayı ve dinamik risk yönetimi ihtiyacını ortaya koymayı hedeflemektedir.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu araştırmanın veri setini TEFAS üzerinde işlem gören ve Fintek temasına odaklanan yatırım fonlarının 2021-2024 dönemine ait yıl sonu fiyatları oluşturmaktadır. Çalışma kapsamındaki temel veriler, doğrudan TEFAS'ın resmi web sitesinde yer alan “Tarihsel Veriler” bölümünden alınmıştır (TEFAS, 2026). Platform sistematğinde doğrudan bir “Fintek” fon kategorisi bulunmadığı için, örneklem seçimi aşamasında TEFAS'ta yer alan tüm fon tipleri (Menkul Kıymet Yatırım Fonları, Emeklilik Fonları, Borsa Yatırım Fonları,

Gayrimenkul Yatırım Fonları ve Girişim Sermayesi Yatırım Fonları) istisnasız olarak kapsama alınarak detaylı bir tarama stratejisi izlenmiştir. Bu tarama sürecinde, fonların unvan ve yatırım stratejilerinde “Dijital Bankacılık”, “Fintech”, “Fintek”, “Teknoloji”, “Blokzinciri”, “Blockchain”, “Kripto Paralar”, “Robo-Danışmanlık” ve “P2P Finansman” gibi temel kavramlar aranarak araştırmacı tarafından manuel bir filtreleme yapılmıştır. Yapılan bu geniş çaplı analiz sonucunda, emeklilik, borsa ve gayrimenkul yatırım fonları kategorilerinde uygun örnekleme rastlanmazken, Fintek temasına uygun fonların yalnızca menkul kıymet yatırım fonları ile nitelikli yatırımcılara yönelik Girişim Sermayesi Yatırım Fonları (GSYF) ana türleri altında yer aldığı tespit edilmiştir. Tespit edilen bu fonlar, ampirik analize tabi tutulmak üzere spesifik bir nicel veri setine dönüştürülmüştür. Örnekleme dahil edilen fonlara ait temel karakteristik bilgiler Tablo 2’de verilmiştir.

Oluşturulan bu özgün nicel veri setinin incelenmesinde, TEFAS risk değerleri ile fon getirileri arasındaki ilişkinin ölçülmesine olanak tanıyan karşılaştırmalı analiz yöntemi kullanılmıştır. Karşılaştırmalı tablolar analizinde, finansal tablolardaki her kalemin mevcut dönem ile önceki dönemlerle karşılaştırılarak meydana gelen değişimlerin belirlenmesini amaçlanmaktadır (Temizel ve Bayçelebi, 2016, s. 108). Çalışma kapsamında karşılaştırmalı tablolar analiz yönteminden esinlenerek karşılaştırmalı analiz yapılmıştır. Bu yöntem, fonların 2021-2022, 2022-2023 ve 2023-2024 ardışık dönemlerine ait yıl sonu fiyatları arasındaki mutlak tutar farklarının ve yüzdesel değişim oranlarının hesaplanması şeklinde iki aşamalı olarak kurgulanmıştır. Uygulanan bu metodolojik kurgu sayesinde, fonlara atfedilen nominal risk skorları ile zaman içindeki ham getiri performansları objektif bir zeminde karşılaştırılarak çok boyutlu bir analiz yapılmıştır.

Karşılaştırmalı analiz kapsamında, fonların dönemsel getiri performanslarını objektif olarak ölçebilmek amacıyla mutlak tutar farkı ve yüzdesel değişim oranları aşağıdaki eşitlikler yardımıyla hesaplanmıştır (Toroslu ve Durmuş, 2013, s. 69-70):

Mutlak Fark:

Tutar Farkı = Son Dönem – İlk Dönem (Baz Alınan Dönem)

Yüzde Değişimi:

$$\text{Yüzde Değişimi} = \frac{\text{Tutar Farkı (Son Dönem – İlk Dönem)}}{\text{İlk Dönem (Baz Alınan Dönem)}} \times 100$$

Belirtilen tarama ve analiz kriterleri doğrultusunda tespit edilen ve araştırmanın temel örneklemini oluşturan 9 tematik Fintek fonunun yapısal özelliklerine (fon türü, risk değeri, kuruluş ve halka arz tarihleri) Tablo 2’de yer verilmiştir.

Tablo 2: TEFAS’ta İşlem Gören Fintech Tematik Fonları

Sıra No	Fon Kodu	Fon Adı	Fon Türü	Risk Değeri	Kuruluş Tarihi	Halka Arz Tarihi
1	GBV	Garanti Portföy Blockchain Teknolojileri Değişken Fon	Değişken	6	4.10.2021	4.10.2021
2	IVY	İstanbul Portföy Blockchain Teknolojileri Değişken Fon	Değişken	6	8.10.2021	31.01.2022
3	ZFB	Ak Portföy Fintek ve Blokzinciri Teknolojileri Değişken Fon	Değişken	6	1.09.2021	20.06.2023

4	YZC	Yapı Kredi Portföy Fintech ve Blockchain Teknolojileri Değişken Fon	Değişken	5	11.01.2022	20.01.2022
5	FJB	Fiba Portföy Blok Zinciri Teknolojileri Serbest Fon	Karma	7	28.04.2021	28.04.2021
6	IJP	İş Portföy Blockchain Teknolojileri Karma Fon	Serbest	7	27.09.2023	27.09.2023
7	PFG	Albaraka portföy yönetimi A.Ş. Fintech girişim sermayesi yatırım fonu	GSYF	7	28.12.2022	*(Nitelikli Yatırımcı)
8	YE1	24 Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetim A.Ş. Dijital Teknoloji Girişim Sermayesi Yatırım Fonu	GSYF	7	26.04.2023	*(Nitelikli Yatırımcı)
9	ITF	İstanbul Portföy Yönetimi A.Ş. Dijital Teknoloji Girişim Sermayesi Yatırım Fon	GSYF	7	26.01.2023	*(Nitelikli Yatırımcı)

* GSYF'ler nitelikli yatırımcılara uygun fonlar olduğu için halka arz tarihleri bulunmamaktadır.

Örnekleme dahil edilen bu fonların karşılaştırmalı analiz yönteminde kullanılmak üzere, 2021-2024 yılları arasındaki dönemsel fiyat hareketleri derlenerek Tablo 3'te sunulmuştur. Veri setinin oluşturulmasında, her bir fonun ilgili yılın son işlem gününde oluşan kapanış fiyatları esas alınmıştır.

Tablo 3: TEFAS'ta İşlem Gören Fintech Fonlarının Fiyatları ve Risk Düzeyleri

Sıra No	Fon Kodu	Risk Değeri	31.12.2021 (₺)	30.12.2022 (₺)	29.12.2023 (₺)	31.12.2024 (₺)
1	GBV	6	1,369776	1,70746	3,337345	5,831916
2	IVY	6	-	0,716719	2,025152	3,297698
3	ZFB	6	1,164507	0,953743	2,351366	3,497219
4	YZC	5	-	0,708327	1,489552	2,435491
5	FJB	7	1,340639	1,087265	2,454434	3,760661
6	IJP	7	1,463648	1,656675	3,05964	4,643708
7	PFG	7	1.279,64	2.185,49	6.938,78	7.568,02
8	YE1	7	0,995998	0,940973	1,03678	1,021786
9	ITF	7	16,947353	24,381266	31,215873	0,265576

Tablo 3'te yer alan veri seti incelendiğinde, fonların önemli bir kısmının son yıllarda kurulup endekslerde işlem görmeye başladığı dikkat çekmektedir. Türkiye sermaye

piyasalarında Fintek ve blok zinciri temalı fon ihraçlarının yakın geçmişte hız kazanması nedeniyle, 2021 yılı öncesine dair homojen ve kesintisiz tarihsel fiyat verilerine ulaşılamamaktadır. Dolayısıyla analiz periyodunun zorunlu olarak 2021-2024 yılları arasında sınırlandırılması, bu araştırmanın kapsamını ve uzun vadeli eğilimleri ölçme kapasitesini etkileyen temel bir kısıt olarak kabul edilmektedir.

4. BULGULAR

Bu çalışmada, karşılaştırmalı analiz yöntemiyle 9 Fintek temalı yatırım fonunun 2021-2024 yılları arasındaki fiyat hareketleri incelenmiştir. Bu analiz kapsamında fonların performansları 2021-2022, 2022-2023 ve 2023-2024 yıllarını kapsayan ardışık üç dönem üzerinden mutlak tutar ve yüzdesel değişim oranları hesaplanarak incelenmiştir. Dönemsel performans ölçümlerinin tamamlanmasının ardından, fonların belirtilen zaman aralığındaki kümülatif getiri kapasitelerini ve maruz kaldıkları risk dinamiklerini daha geniş bir perspektiften değerlendirebilmek amacıyla kümülatif bir bütüncül analiz yapılmıştır. Elde edilen nicel bulgular, TEFAS sisteminde fonlara atfedilen nominal risk değerleri ile gerçekleşen getiriler arasındaki ilişkinin teorik piyasa beklentileriyle ne ölçüde örtüştüğünü ortaya koymaktadır.

Fonların 2021 ve 2022 yıllarına ilişkin karşılaştırmalı analiz bulguları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Fonların 2021-2022 Yılları Karşılaştırmalı Analiz Bulguları

Sıra No	Fon Kodu	Risk Değeri	2021 Fiyatı (₺)	2022 Fiyatı (₺)	Mutlak Değişim (₺)	Yüzde Değişim (%)
1	GBV	6	1,369776	1,70746	0,337684	24,65
2	IVY	6	-	0,716719	-	-
3	ZFB	6	1,164507	0,953743	-0,210764	-18,10
4	YZC	5	-	0,708327	-	-
5	FJB	7	1,340639	1,087265	-0,253374	-18,90
6	IJP	7	1,463648	1,656675	0,193027	13,19
7	PFG	7	1.279,64	2.185,49	905,85	70,79
8	YE1	7	0,995998	0,940973	-0,055025	-5,52
9	ITF	7	16,947353	24,381266	7,433913	43,86

2021-2022 yılları fiyat değişimleri incelendiğinde, en yüksek risk kategorisinde (Risk Değeri 7) yer alan fonlar arasında ciddi performans ayrışmaları gözlemlenmektedir. Bu dönemde, Risk Değeri 7 olan PFG (%70,79) ve ITF (%43,86) fonları en yüksek göreceli büyümeyi kaydederken; aynı risk seviyesindeki FJB ve YE1 fonlarının negatif büyüme oranlarına sahip olduğu görülmektedir. Öte yandan, Risk Değeri 6 kategorisinde yer alan GBV'nin pozitif getirisine karşılık ZFB'nin negatif getiri sunması da dikkat çekicidir. Bu durum, yalnızca yüksek risk seviyesi üstlenmenin pozitif performans sağlamak için tek başına yeterli ve tutarlı bir açıklayıcı faktör olmadığını ampirik olarak göstermektedir.

Fonların 2022 ve 2023 yıllarına ilişkin karşılaştırmalı analiz bulguları Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5: Fonların 2022-2023 Yılları Karşılaştırmalı Analiz Bulguları

Sıra No	Fon Kodu	Risk Değeri	2022 Fiyatı (₺)	2023 Fiyatı (₺)	Mutlak Değişim (₺)	Yüzde Değişim (%)
1	GBV	6	1,70746	3,337345	1,629885	95,46
2	IVY	6	0,716719	2,025152	1,308433	182,56
3	ZFB	6	0,953743	2,351366	1,397623	146,54
4	YZC	5	0,708327	1,489552	0,781225	110,29
5	FJB	7	1,087265	2,454434	1,367169	125,74
6	IJP	7	1,656675	3,05964	1,402965	84,69
7	PFG	7	2.185,49	6.938,78	4753,29	217,49
8	YE1	7	0,940973	1,03678	0,095807	10,18
9	ITF	7	24,381266	31,215873	6,834607	28,03

İlk analiz döneminde gözlemlenen performans ayrışması, 2022-2023 yılları arasındaki ikinci ölçüm döneminde daha belirgin bir yapısal farklılığa dönüşmüştür. Bu periyotta, Risk Değeri 6 olan IVY (%182,56) ve ZFB (%146,54) fonları, daha yüksek risk profiline sahip Risk Değeri 7 kategorisindeki PFG (%217,49) fonu hariç diğer fonların tamamına göre belirgin ölçüde daha yüksek getiri oranlarına ulaşmıştır. Benzer şekilde, görece daha ılımlı bir risk profili sunan Risk Değeri 5 kategorisindeki YZC'nin (%110,29) getiri performansı da en yüksek risk grubundaki 3 farklı fonu geride bırakmıştır. İlgili dönemde serinin en yüksek getirisine (%217,49) sahip olan PFG istisnası dışında elde edilen bu kantitatif bulgular, orta ve orta-yüksek risk seviyeli fonların, belirli piyasa koşullarında en yüksek riskli fonlardan daha etkin bir getiri performansı sunabildiğini kanıtlamaktadır.

Fonların 2023 ve 2024 yıllarına ilişkin karşılaştırmalı analiz bulguları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Fonların 2023-2024 Yılları Karşılaştırmalı Analiz Bulguları

Sıra No	Fon Kodu	Risk Değeri	2023 Fiyatı (₺)	2024 Fiyatı (₺)	Mutlak Değişim (₺)	Yüzde Değişim (%)
1	GBV	6	3,337345	5,831916	2,494571	74,75
2	IVY	6	2,025152	3,297698	1,272546	62,84
3	ZFB	6	2,351366	3,497219	1,145853	48,73
4	YZC	5	1,489552	2,435491	0,945939	63,50

5	FJB	7	2,454434	3,760661	1,306227	53,22
6	IJP	7	3,05964	4,643708	1,584068	51,77
7	PFG	7	6.938,78	7.568,02	629,24	9,07
8	YE1	7	1,03678	1,021786	-0,014994	-1,45
9	ITF	7	31,215873	0,265576	-30,950297	-99,15

2023-2024 yılları arasındaki fiyat değişimlerine göre; Risk Değeri 7 kategorisindeki ITF kodlu GSYF'nin -%99,15 seviyesindeki ekstrem değer kaybı, yüksek volatilité barındıran fonların taşıdığı yıkıcı risk potansiyelinin en somut örneği olarak öne çıkmaktadır. Buna karşılık, ilgili dönemde pozitif getiri liderliğini Risk Değeri 6 olan GBV (%74,75) ve Risk Değeri 5 olan YZC (%63,50) fonlarının üstlendiği görülmektedir. Aynı süreçte Risk Değeri 7 olan PFG'nin getirisinin (%9,07), YE1'in (%-1,45) ve ITF'nin (%-99,15) daha düşük risk grubundaki fonların tamamının gerisinde kalmış olmaları, teorik risk-getiri korelasyonunun dönemsel piyasa gerçeklikleri karşısında tamamen tersine dönebildiğini doğrulamaktadır.

Fonların 2021 ve 2024 yıllarına ilişkin karşılaştırmalı analiz bulguları Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7: Fonların 2021-2024 Yılları Karşılaştırmalı Analiz Bulguları

Sıra No	Fon Kodu	Risk Değeri	2021 Fiyatı (₺)	2024 Fiyatı (₺)	Mutlak Değişim (₺)	Yüzde Değişim (%)
1	GBV	6	1,369776	5,831916	4,46214	325,76
2	IVY	6	-	3,297698	N/A	N/A
3	ZFB	6	1,164507	3,497219	2,332712	200,32
4	YZC	5	-	2,435491	N/A	N/A
5	FJB	7	1,340639	3,760661	2,420022	180,51
6	IJP	7	1,463648	4,643708	3,18006	217,27
7	PFG	7	1.279,64	7.568,02	6288,38	491,42
8	YE1	7	0,995998	1,021786	0,025788	2,59
9	ITF	7	16,947353	0,265576	-16,681777	-98,43

Dönemsel dalgalanmaların uzun vadeli etkilerini yansıtan 2021-2024 yılları kümülatif analiz bulguları, Risk Değeri 7 kategorisinin barındırdığı olağanüstü kazançlar ile yol açabileceği yıkıcı kayıplar arasındaki keskin tezatlığı açıkça ortaya koymaktadır. Kümülatif perspektifte PFG kodlu GSYF, %491,42'lik değer artışıyla serinin en yüksek performansını kaydederken, aynı risk seviyesindeki ITF kodlu GSYF'nin -%98,43 oranındaki kaybı, yatırılan sermayenin neredeyse tamamen eridiğine işaret etmektedir. Diğer taraftan, daha düşük risk profiline sahip olmalarına rağmen Risk Değeri 6 kategorisindeki GBV (%325,76) ve ZFB

(%200,32) fonları, kümülatif bazda en yüksek risk seviyesindeki IJP (%217,27) ve FJB (%180,51) fonlarından daha yüksek getiriler sağlayarak, geleneksel doğrusal risk-getiri beklentisiyle çelişen rekabetçi bir performans sergilemiştir. Ampirik sentez, uzun vadeli yatırım stratejilerinde maksimum getiri hedefine ulaşmak için en yüksek risk skalasında konumlanmanın matematiksel bir zorunluluk olmadığını; aksine, bu seviyenin telafisi güç sermaye kayıplarına yol açabileceğini göstermektedir.

Elde edilen bu ampirik bulgular, literatürdeki benzer tematik fon analizleriyle paralellik göstermekle birlikte, yüksek risk-yüksek getiri paradigmasına dair özgün sapmalar da içermektedir. Örneğin, Benek ve Dayı (2025) tarafından yapılan blok zinciri fonlarının %100'ü aşan getiri potansiyeline sahip olduğu yönündeki tespit, bu çalışmadaki PFG (%491,42) ve GBV (%325,76) fonlarının kümülatif performanslarıyla doğrudan desteklenmektedir. Benzer şekilde, Ateş vd. (2022) tematik fonların pazar genelinden pozitif yönde ayrıştığı bulgusu da Fintek fonlarının spesifik dönemlerdeki aşırı performansı ile örtüşmektedir. Ancak Bianchi ve Babiak (2022) ile Cullen (2020) tarafından teknoloji ve kripto odaklı fonların barındırdığı yıkıcı volatilité ve sistemik risk uyarıları, bu çalışmada Risk Değeri 7 olan ITF fonunun -%98,43'lük kümülatif değer kaybıyla somut bir şekilde kanıtlanmaktadır. Öte yandan, Sharma vd. (2022) teknoloji fonlarının portföylerde bir koruma kalkanı sağladığı yönündeki tespiti, araştırmamızda orta-yüksek risk grubunda yer alan fonların (örneğin YZC ve ZFB), en yüksek risk grubundaki fonlara kıyasla piyasa şoklarına karşı daha dirençli ve istikrarlı bir getiri profili sunmasıyla ampirik olarak doğrulanmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın bulguları, Fintek ekosistemindeki yatırımlarda geleneksel risk-getiri doğrusal ilişkisinin geçerliliğini yitirebildiğini ve literatürde vurgulanan uç değer risklerinin Türkiye pazarında da aktif olarak fiyatlandığını ortaya koymaktadır.

Bulgular değerlendirilirken dikkate alınması gereken bir diğer önemli husus, incelenen 2021-2024 periyodundaki makroekonomik dalgalanmaların fon performansları üzerindeki etkisidir. Özellikle 2022 yılı, Borsa İstanbul ve küresel piyasalar açısından güçlü bir "Boğa Piyasası" trendine sahne olmuş; bu durum tüm Fintek fonlarında yüksek pozitif getiriler olarak tablolara yansımıştır. Buna karşın, 2023 ve özellikle 2024 yılı parasal sıkılaşma politikalarının etkisiyle kısmi "Ayı Piyasası" eğilimlerinin ve yüksek volatilitenin gözlemlendiği dönemler yaşanmıştır. Tematik fonlar arasındaki asimetrik getiri farklılıklarının ağırlıklı olarak ayı piyasası koşullarında derinleştiği dikkat çekmektedir.

SONUÇ

Bu çalışmada, finansal piyasalarda geleneksel yatırım araçlarına alternatif olarak hızla büyüyen Fintek ve blok zinciri temalı yatırım fonlarının, TEFAS üzerinden elde edilen veriler ışığında risk ve getiri profilleri incelenmiştir. Araştırma kapsamında, TEFAS'ta işlem gören 9 tematik fonun 2021-2024 dönemi yıl sonu fiyat hareketleri, karşılaştırmalı analiz yöntemiyle incelenmiştir. Elde edilen ampirik bulgular, fonlara atfedilen nominal risk değerleri ile gerçekleşen fiili getiriler arasında her zaman doğrusal ve tutarlı bir ilişki bulunmadığını; yüksek risk iştahının otomatik olarak yüksek getiriyle sonuçlanmadığını açıkça ortaya koymaktadır.

Dönemsel ve kümülatif analiz sonuçlarına göre, en yüksek risk kategorisinde (Risk Değeri 7) yer alan fonların getiri performanslarının aşırı uç noktalarda gerçekleştiği görülmektedir. PFG kodlu Girişim Sermayesi Yatırım Fonu %491,42 gibi devasa bir değer artışıyla serinin en yüksek performansını kaydederken; aynı risk kategorisindeki ITF kodlu fonun -%98,43 oranında değer kaybederek yatırılan sermayeyi neredeyse tamamen eritmesi, yüksek riskli tematik fonların barındırdığı yıkıcı dalgalanma (volatilité) potansiyelinin en

somut göstergesidir. Buna karşılık, orta ve orta-yüksek risk seviyesinde konumlanan (Risk Değeri 5 ve 6) fonların piyasa şoklarına karşı daha dirençli oldukları ve bazı dönemlerde en yüksek riskli gruptan daha yüksek ve istikrarlı kümülatif getiriler (örneğin GBV: %325,76) sundukları görülmektedir. Bu durum, Türkiye sermaye piyasalarında Fintek odaklı yatırımların taşıdığı belirsizliklerin, yatırımcıların maruz kaldığı aşağı yönlü riskleri asimetrik bir şekilde artırdığını göstermektedir. Sonuç olarak, yüksek büyüme vaadi sunan teknoloji odaklı fonların portföylerde kârlı bir çeşitlendirme aracı olabileceği, ancak bu yatırımların geleneksel varlıklardan çok daha sıkı bir aktif risk yönetimine tabi tutulması gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Gelecekte yapılacak çalışmalarda, bu araştırmanın kısıtını oluşturan veri periyodu sorununun aşılabilmesi için fonların daha uzun vadeli ve günlük frekanslara dayalı verilerle incelenmesi önerilmektedir. Bunun yanı sıra, Fintek ve blok zinciri temalı fonların performanslarının sadece kendi içlerinde değil; sürdürülebilirlik (ESG) fonları, kıymetli madenler veya geleneksel hisse senedi endeksleri ile Karşılaştırmalı Riske Maruz Değer veya Çok Değişkenli Vektör Otoregresyon gibi daha karmaşık ekonometrik modeller kullanılarak analiz edilmesi, literatüre çok boyutlu bir katkı sağlayacaktır. Ayrıca, Türkiye piyasasındaki kurumsal ve bireysel yatırımcıların bu fonlara yönelik algılarını, risk toleranslarını ve yatırım karar süreçlerini (davranışsal finans boyutuyla) ölçecek nitel veya anket tabanlı araştırmaların yapılması, dijital finansal ekosistemin gelecekteki pazar dinamiklerini anlamak açısından büyük önem taşımaktadır.

KAYNAKÇA

- AlSuwaidi, R. A., ve Mertzanis, C. (2025). Financial literacy and FinTech market growth around the world. *International Review of Financial Analysis*, 95, Makale 103481, 1-17. <https://doi.org/10.1016/j.irfa.2024.103481>
- Ateş, M. H., Dağıdır Çakan, C., ve Koç, İ. Ö. (2022). Türkiye’de sürdürülebilir temalı fonların geleneksel fonlarla karşılaştırmalı performans analizi. *Ekonomi, Politika & Finans Araştırmaları Dergisi*, 7(Özel Sayı), 123-139. <https://doi.org/10.30784/epfad.1148841>
- Bağcı, H. (2025). The importance of digital finance indicators and comparison of digital finance performance using Bulut scoring system. *Journal of Emerging Economies and Policy*, 10(1), 432-449.
- Benek, A., ve Dayı, F. (2025). Blok zincir yatırım fonları getirilerinin incelenmesi: Türkiye örneği. *Toplum, Ekonomi ve Yönetim Dergisi*, 6(2), 278-299. <https://doi.org/10.58702/teyd.1616212>
- Bhambhani, R., Patel, M., Bhaidasna, Z., Bhaidasna, H., Harsora, H., ve Jani, S. (2025). A comparative study of mutual fund investments through traditional channels and FinTech platforms. *Journal of Financial Innovation*, 5(1), 1-20.
- Bianchi, D., ve Babiak, M. (2022). On the performance of cryptocurrency funds. *Journal of Banking & Finance*, 138, Makale 106467, 1-19. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2022.106467>
- Cevik, S. (2025). Prometheus unbound: What makes fintech grow? *Economics & Politics*, 37(3), 1145-1156. <https://doi.org/10.1111/ecpo.70006>
- Chemmanur, T. J., Imerman, M. B., Rajaiya, H., ve Yu, Q. (2023). *The entrepreneurial finance of fintech firms and the effect of investments in fintech startups on the performance of corporate investors* (Working Paper No. 11301). ECGI. <https://doi.org/10.1017/S0022109025102366>
- Chen, Y., Chiu, J., ve Chung, H. (2022). Givers or receivers? Return and volatility spillovers between Fintech and the traditional financial industry. *Finance Research Letters*, 46, Makale 102458, 1-10. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2021.102458>
- Ciriello, R. F. (2021). Tokenized index funds: A blockchain-based concept and a multidisciplinary research framework. *International Journal of Information Management*, 61, Makale 102400, 1-15. <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2021.102400>
- Cullen, J. (2020). Exchange-traded funds (ETFs) and FinTech: Market efficiency and systemic risk. *University of Oslo Faculty of Law Legal Studies Research Paper Series*, No. 2020-33, 1-26.
- Del Sarto, N., Comeig Ramirez, I., ve Gai, L. (2025). Impacts of FinTech funding announcements on traditional banks: An event study analysis. *Journal of Economics and Business*, 133, Makale 106231, 1-18. <https://doi.org/10.1016/j.jeconbus.2024.106231>
- Demirdöğen, Y. (2019). Fintek ekosistemi için gerekli düzenlemeler (Regtek). *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 10(24), 311-321. <https://doi.org/10.21076/vizyoner.574621>
- Gargano, A., ve Rossi, A. G. (2025). Set it and forget it: Engineering investment habits with FinTech. *SSRN Electronic Journal*, 1-62. <https://doi.org/10.2139/ssrn.5289115>
- Genç, S. (2021). *Türkiye’de fintek sektörünün gelişim dinamikleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Ticaret Üniversitesi.
- Genç, S., ve Küçükçolak, R. A. (2020). Türkiye’de Fintek sektörü. *Working Paper Series*, 2(1), 1-15. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4395434>
- Gökgöz, F., ve Günel, M. O. (2012). Türk yatırım fonlarının portföy performanslarının analizi. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(2), 3-25.

- Haddad, C., ve Hornuf, L. (2024). *Fintech startups in Germany: Firm failure, funding success, and innovation capacity* (Working Paper No. 11301). CESifo. <https://doi.org/10.1080/1351847X.2024.2433021>
- Henriques, I., ve Sadorsky, P. (2025). Connectedness and systemic risk between FinTech and traditional financial stocks: Implications for portfolio diversification. *Research in International Business and Finance*, 73, Makale 102629, 1-16. <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2024.102629>
- Jani, S. (2024). Analyzing the influence of fintech digitalization on investment choice decisions of mutual fund investors. *International Journal of Research Publication and Reviews*, 5(2), 2414-2419. <https://doi.org/10.55248/gengpi.5.0224.0545>
- Kalkınma Bakanlığı. (2018). *On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023) Finansal Hizmetlerin Geliştirilmesi Özel İhtisas Komisyonu Raporu* (Rapor No: KB: 2981 - ÖİK: 763). Ankara. <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/04/FinansalHizmetlerinGelistirilmesiOzelIhtisasKomisyonuRaporu.pdf> (Erişim Tarihi:18.12.2025)
- Kömürçüoğlu, Ö. F., ve Akyazı, H. (2020). Finansal teknolojilerdeki gelişmeler: Fırsatlar ve riskler. *Karadeniz Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 35-48.
- Lee, I., ve Shin, Y. J. (2018). Fintech: Ecosystem, business models, investment decisions, and challenges. *Business Horizons*, 61(1), 35-46. <https://doi.org/10.1016/j.bushor.2017.09.003>
- Malhotra, D. K. (2025). Unpacking alpha in innovation-driven ETFs: A comparative study of artificial intelligence and blockchain funds. *Journal of Risk and Financial Management*, 18(12), Makale 673, 1-19. <https://doi.org/10.3390/jrfm18120673>
- Öncü, S. (2024). *Türkiye'deki tematik yatırım fonlarının performans analizi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Sermaye Piyasası Kurulu (SPK). (2022). *Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber*. <https://spk.gov.tr/data/61e4a3a01b41c60d1404d7d2/Yat%C4%B1r%C4%B1m%20Fonlar%C4%B1na%20%C4%B0li%C5%9Fkin%20Rehber.pdf> (Erişim Tarihi: 10.03.2026)
- Sharma, S., Tiwari, A. K., ve Nasreen, S. (2022). Are FinTech, robotics, and blockchain index funds providing diversification opportunities with emerging markets? Lessons from pre and postoutbreak of COVID-19. *Electronic Commerce Research*, 23(1), 1-35. <https://doi.org/10.1007/s10660-022-09611-2>
- Stakic, N., ve Stefanovic, N. (2023). Unlocking the potential: Exploring the impact of ETF investments on the global FinTech landscape. *International Journal for Quality Research*, 17(3), 963-974. <https://doi.org/10.24874/IJQR17.03-21>
- Temizel, F., ve Bayçelebi, B. B. (2016). Türkiye'deki yatırım fonlarının etkinliğe dayalı performans değerlemesi. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(4), 11-31.
- Toroslul, M. V. ve Durmuş, C. N. (2013). *Finansal tablolar analizi: Kavramlar - analiz teknikleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformu (TEFAS). (2026). *Tarihsel Veriler*. <https://www.tefas.gov.tr/TarihselVeriler.aspx> (Erişim Tarihi: 05.04.2026).

Katkı Oranı

1. Yazar: %50

2. Yazar: %50

Contribution Rate

1st Author: %50

2nd Author: %50

Çıkar Çatışması

Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Gerek olmadığı beyan edilmiştir.

Destek-Finansman

Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Teşekkür

Beyan edilmemiştir

Conflicts of Interest

No conflict of interest declared.

Ethics Committee Permission

It has been declared unnecessary.

Grant Support

No external funding was used to support this research.

Acknowledgements

Not declared.